

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ÉRDEKEINEK VÉDELME TELLÁTÓ
BIZTOSHELYETTES

Ügyszám: AJB-5960-1/2020

**A jövő nemzedékek szószólójának figyelemfelhívása
az erdők biológiai sokféleségének, természeti értékeinek megóvásáról szóló
AB határozat utáni teendőkről**

Az Alkotmánybíróság a 14/2020. (VII. 6.) számú határozatával ismét megerősítette, hogy az Alaptörvényben tett vállalások a mindennapok meghatározó kötelezettségei, s a biológiai sokféleséget is magában foglaló nemzet közös örökségét magának a nemzetnek kell megőriznie.

Az Alkotmánybíróság megfogalmazása szerint: *Az erdők tekintetében a „nemzet közös örökségének státusa” azt is jelenti, hogy az erdők megóvása az államra, az erdőtulajdonosokra, az erdőgazdálkodókra, de még az erdőt szabadon használókra is kötelezettségeket hárít. A kötelezettségek különösen az államot, az erdőtulajdonosokat és az erdővel rendelkező jogosultakat érintik azáltal, hogy a tulajdonnal való rendelkezés, illetőleg az erdőgazdálkodás teljes és feltétlen szabadsága helyébe a felelős, fenntartható gazdálkodást megvalósító, a jövő nemzedékek érdekeit is figyelembe vevő erdőhasználat követelménye lép. (14/2020. (VII. 6.) AB hat. [23]).* Ezzel a Testület egyértelművé teszi, hogy a kötelezettségek kiterjednek a védett természeti területek, a Natura 2000 területek erdeinek az erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók általi használatára, de arra is, hogy a látogatókat (erdőt szabadon használók), továbbá az állami szereplőket milyen kötelezettségek terhelik.

A jövő nemzedékek szószólójaként az alábbi figyelemfelhívással kívánok – a legfontosabb részletekre kiterjedően - eligazodást nyújtani mindazoknak, akinek tevékenységét az Alkotmánybíróság 14/2020. (VII. 6.) számú határozatával az erdőről, az erdővédelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: erdőtörvény) megsemmisített rendelkezései érintik.

1.) Az állami és önkormányzati szereplők feladatai az Országos Erdőállomány Adattár (továbbiakban: Adattár) közhitelességének biztosítása kapcsán:

Az Alkotmánybíróság által megsemmisített rendelkezések között számos olyan szerepel, amely közvetlenül meghatározza az Adattár tartalmát, a benne szerepeltethető adatokat, a jogokat és kötelezettségeket keletkeztető hatósági döntéseket, az erdőgazdálkodási tevékenységet befolyásoló tényezőket. Tekintettel arra, hogy az Adattár – néhány pontjának kivételével – közhiteles nyilvántartás, és ez képezi az erdőgazdálkodás tervezésének, irányításának, ellenőrzésének és a tájékoztatásnak alapját, ezért az Alkotmánybíróság határozata az Adattárat működtető illetve az erdőgazdálkodási tevékenységet meghatározó erdészeti és természetvédelmi hatóságok számára több feladatot keletkeztetett. Ennek nyomán **az alábbi hivatalbóli eljárásokat kell lefolytatni és azok eredményét az Adattárban – a közhitelesség megőrzése érdekében – fel kell tüntetni:**

a) A rendeltetések felülvizsgálata és szükség esetén módosítása:

- **Helyi jelentőségű védett természeti területek:** Az Alkotmánybíróság egyértelművé tette, hogy védett természeti területek rendeltetésének megállapítási feltételeiben nem lehet különbséget tenni, annak alapját a helyi jelentőségű védett természeti terület esetén is jogszabály – azaz az önkormányzati rendelet – képezi, a rendeltetés megállapításának további feltételhez kötése ellentétes az Alaptörvénnyel. Ebből pedig az következik, hogy az Adattárban egyrészt a helyi jelentőségű védett természeti területek esetén is meg kell jeleníteni a természetvédelmi rendeltetést, másrészt az erdőtörvény 23/A. § (2) bekezdése alapján azt elsődleges rendeltetésként kell meghatározni, amennyiben nem esnek a kivételek alá. Ilyen kivétel, ha a területeket honvédelmi célra jelölték ki, vagy a folyók nagyvízi medrének elsődleges és másodlagos levezető sávjába tartoznak.
- **A Natura 2000 hálózat erdei:** Az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek minősítette azokat a rendelkezéseket, amelyek a védelem szempontjából különbséget tettek a Natura 2000 hálózathoz tartozó erdők között. Emiatt minden e hálózathoz tartozó erdő esetén egységesen meg kell állapítani a Natura 2000 rendeltetést, és azt a 23/A. § (3) bekezdés alapján elsődleges rendeltetésként kell meghatározni a közösségi jelentőségű élőhelynek minősülő, természetes vagy természet szerű erdő természetességi állapotra vonatkozó alapelvárású erdő esetében, amennyiben az nem minősül egyben védett természeti területnek is, illetve nem esik a fent már jelzett kivételek alá.
- **Védett természeti területek:** Az Alkotmánybíróság megerősítette, hogy védett természeti területeken található erdők kezelésének célja a természet védelme, amivel nem egyeztethető össze a gazdasági, valamint a vadspark rendeltetés. Ennek következtében a védett természeti területek erdei esetén e rendeltetéseket törölni kell.
- **A rendeltetés megállapításának feltételei:** Az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek minősítette azt a rendelkezést, amely a rendeltetés közérdekből történő megállapíthatóságát az erdőgazdálkodóval kötött megállapodás bemutatásához kötötte. Az erdészeti hatóság a rendeltetés megállapítását a megállapodás hiányára való hivatkozással nem tagadhatja meg, ha az a természetvédelmi célú – helyi, országos jelentőségű védett természeti területekről, a Natura 2000 hálózathoz tartozásról szóló – jogszabályokra tekintettel indokolt, figyelemmel a 23. § (3) bekezdésére.

b) Az intenzíven terjedő fajokkal szembeni védőterületi korlátozások felülvizsgálata és szükség esetén módosítása:

Az Alkotmánybíróság határozata alapján az intenzíven terjedő fajokkal szemben a százméteres védőtávolságot minden Natura 2000 terület esetén biztosítani kell. Emiatt felül kell vizsgálni az ilyen fajokra vonatkozó erdőkről, fásításokról, illetve ültetvénytelepítésekről szóló engedélyeket. Azokat hivatalbóli eljárás keretében módosítani kell, mert az Alkotmánybíróság döntését követően a védő övezetben ilyen faj már nem telepíthető.

c) A tarvágás engedélyezésének felülvizsgálata és szükség esetén módosítása a 100 %-os állami tulajdonban álló erdőkben:

Az Alkotmánybíróság a természeti értékek védelme érdekében, az elővigyázatosság és megelőzés elvére hivatkozva megállapította, hogy természetvédelmi, Natura 2000 védelmi rendeltetésű erdőkben a tarvágás engedélyezhetőségének általánossá tétele ellentétes az Alaptörvénnyel. Ez alapján felül kell vizsgálni ezen állami erdők erdőterveiben, illetve azok módosításaiban az általános szabály alapján kiadott tarvágási engedélyeket, és azt a hatályos

törvényi rendelkezésekhez kell igazítani. Az Alkotmánybíróság határozatának kihirdetését követően ugyanis tarvágás csak kivételesen, az erdő egészségi állapotával, illetve felújítása érdekében az erdőtörvény 73. § (6) bekezdésével és a természetvédelmi törvény tarvágásra vonatkozó rendelkezéseivel összhangban engedélyezhető, illetve végezhető.

d) A természetvédelmi célú korlátozások felülvizsgálata és szükség esetén módosítása:

- Az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek minősítette az erdőtörvény azon rendelkezéseit, amelyek a hatóságok számára nem biztosították az adott terület sajátosságaihoz és természeti értékeihez igazodó természetvédelmi célú korlátozások elrendelhetőségét. Az erdőtörvény a természetvédelmi célú korlátozások kezdeményezését a természetvédelmi hatóság kötelezettségévé tette. Ezért a természetvédelmi hatóság az Alkotmánybíróság határozata alapján köteles felülvizsgálni a természetvédelmi rendeltetésű erdőben az erdőgazdálkodó tevékenységét korlátozó, a hagyásfákra, hagyásfa csoportokra, valamint a természetes úton megjelenő holtfára vonatkozó rendelkezéseket. Amennyiben azt állapítják meg, hogy azok nem felelnek meg a természetvédelmi kezelési célnak, mert a szükséges mennyiséget a hatóságok nem határozhatták meg (az erdőtörvényben az Alkotmánybíróság döntése előtt szereplő mennyiségi korlátok miatt), akkor kötelesek az erdészeti hatóság eljárását kezdeményezni, a természetvédelmi cél eléréséhez szükséges mennyiségi korlátok meghatározása érdekében. Az erdészeti hatóság a természetvédelmi hatóság kezdeményezése esetén az eljárást köteles lefolytatni.
- Az Alkotmánybíróság határozata alapján a fenti felülvizsgálatot a Natura 2000 rendeltetésű erdők kapcsán is el kell végezni. Megjegyzendő, hogy a felülvizsgálatot ki kell terjeszteni mindazokra az erdőkre, amelyeknél az Alkotmánybíróság döntése alapján hatályossá vált erdőtörvény szerint az erdészeti hatóság köteles az erdő rendeltetését Natura 2000 rendeltetesként meghatározni. A felülvizsgálatot követően a természetvédelmi hatóság ezen erdők vonatkozásában is köteles kezdeményezni a hagyásfákra, hagyásfa csoportokra, holtfára vonatkozó hatósági előírások módosítását, ha az előző pontban megjelölt feltételek fennállnak, és az erdészeti hatóság köteles a módosításhoz az eljárást hivatalból lefolytatni.
- Az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek minősítette azokat a rendelkezéseket, amelyek feltételhez kötötték a jegyző kezdeményezési jogát a helyi jelentőségű természetvédelmi területek védelmét célzó korlátozások előírására. A megsemmisítést követően a jegyzők kötelezettsége felülvizsgálni, hogy a természetvédelmi cél elérése érdekében szükséges-e a meglévőkhöz képest további korlátozó intézkedések meghozatala, és az erdészeti hatóság köteles a jegyző kezdeményezése alapján eljárást lefolytatni a természetvédelmi célú korlátozó rendelkezések előírása érdekében.
- Az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezte az erdőtörvényben a természetvédelmi célú korlátozhatóság időbeli határait is, mert a túlzottan szűk időkeret nem tette lehetővé, hogy a hatóságok a helyi viszonyokhoz, az élőhely adottságaihoz és a védett fajok igényeihez igazodó természetvédelmi korlátozásokat határozzanak meg. Jogszabályi időkeret, illetve természetvédelmi kezelési/Natura 2000 fenntartási terv híján a természetvédelmi hatóság

feladata, hogy a természetvédelmi, illetve a Natura 2000 rendeltetésű erdők vonatkozásában – a természetvédelmi kezelésért felelős nemzeti park igazgatóság bevonásával – jelezze az adott erdőben található védett fajok esetén a természetvédelmi célok eléréséhez szükséges korlátozó rendelkezéseket és azok időbeli határait, majd kezdeményezze az erdészeti hatóságnál a szükséges természetvédelmi célú korlátozások hatósági határozatba foglalását.

- A természetvédelmi célú rendelkezések felülvizsgálata kapcsán emlékeztetni kell arra, hogy a természetvédelmi törvény 38/A §-a alapján az erdészeti hatóság a védett természeti területre közvetlenül hatással lévő vagy azt közvetlenül érintő eljárásokban a természetvédelmi szempontokat mindig köteles szakkérdésként vizsgálni, és a tevékenység folytatásához nem járulhat hozzá, ha az természeti értéket vagy védett természeti területet veszélyeztetne vagy károsítana. Továbbá a döntés meghozatalakor a természetvédelmi hatáskör címzettjét köti az Alkotmánybíróság által a 4/2019. (III. 7.) AB határozat 1. pontjában megfogalmazott alkotmányos követelmény, nevezetesen, hogy a természetvédelmi szempontok nem rendelhetők alá egyéb szempontoknak¹. Emellett a szakkérdés vizsgálatának eredményét az erdészeti hatóság – a természetvédelmi törvény 76. § (2a) bekezdése – alapján mindig köteles a hatósági döntés rendelkező részében, illetve indokolásában rögzíteni.

2.) Az állami szereplők tájékoztatási kötelezettsége

Az állami szereplőknek az erdészeti törvény által is kiemelt kötelezettsége, hogy a Natura 2000 rendeltetésű erdőkben a természeti értékekről, és azok megőrzésével kapcsolatos feladatokról az erdőtulajdonosokat és erdőgazdálkodókat tájékoztassa, s aktívan vegyen részt a szemléletformálásukban. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság döntése alapján minden Natura 2000 hálózathoz tartozó erdő egyidejűleg Natura 2000 rendeltetésűnek is minősül, ezért az erdészeti és természetvédelmi hatóságoknak felül kell vizsgálniuk, hogy az ilyen rendeltetésű erdő tulajdonosa, erdőgazdálkodója megkapta-e a természetvédelmi kezelésért felelős nemzeti park igazgatóság bevonásával elkészített tájékoztatást, és amennyiben ez elmaradt, akkor kötelesek azt pótolni. Az állami szereplők ugyanis az ilyen aktív magatartással tudják az Alaptörvényből fakadó és az erdőtörvényben rögzített szemléletformálási kötelezettségüket teljesíteni. Erre nagy szükség van, mert tudatosítani kell az erdőtulajdonosokban és az erdőgazdálkodókban, hogy az Alkotmánybíróság döntését követően a Natura 2000 hálózathoz tartozó valamennyi erdő Natura 2000 rendeltetésű, függetlenül annak természetességi állapotától, s a gazdálkodási tevékenységet e rendeltetéshez kell igazítaniuk.

A P) cikk alapján az állam feladata, hogy segítse a jogalkalmazókat természeti értékeink megóvásában, melynek részeként az illetékes minisztérium vagy az erdészeti és a természetvédelmi hatóságok a természetvédelmi kezelésért felelős nemzeti park igazgatóságok bevonásával közös tájékoztató anyagokat kell készítsenek és terjesszenek, ezzel is erősítve azt, hogy nem egymással szemben álló érdekek érvényesítéséről van szó, hanem a nemzet közös örökségének védelméről, és annak a jövő nemzedékek számára való megőrzéséről.

¹ „A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 66/A. § (1) bekezdésének, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 38/A. § (1) bekezdésének alkalmazásakor az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből és XXI. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági hatáskör címzettje döntéshozatala során a környezetvédelmi, illetve természetvédelmi szempontokat ne rendelje egyéb szempontok alá.”

3.) A magán erdőtulajdonosok és az erdőgazdálkodók jogai, kötelezettségei és felelősségük

a) A gazdasági érdek nem írhatja felül a természetvédelmi érdeket:

Az Alkotmánybíróság ismét megerősítette, hogy a magántulajdonban álló védett természeti területeken lévő erdőkben is a természetvédelem elsődlegességét kell biztosítani a gazdasági érdekekkel szemben. Az Alkotmánybíróság több pontban is hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény P) cikke alapján a biológiai sokféleség védelme, fenntartása és jövő nemzedékek számára való megőrzése mindenki kötelezettsége, ez az erdőtulajdonosokat és az erdőgazdálkodókat is terheli, és a tulajdonhoz fűződő társadalmi felelősség nevesített eseteként értelmezendő. Az Alkotmánybíróság határozatában kiemelte, hogy védett természeti területeken lévő erdőkben semmi sem indokolja a gazdasági tevékenység megengedését, amikor azokon arra eleve nem is volt lehetőség.

b) A magántulajdonosi érdekek érvényesítési lehetőségei:

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor arra is emlékeztetett, hogy az erdőtulajdonosoknak és az erdőgazdálkodóknak többféle eszközük van arra, hogy a természetvédelmi célú közérdekű korlátozások megfeleljenek a szükségesség és arányosság elvének. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- A természetvédelmi célú korlátozásokat meghatározó hatósági eljárásokban ügyfélként részt vehetnek és vitathatják a korlátozások indokoltságát, a hatósági határozattal szemben jogorvoslatért bírósághoz fordulhatnak. Ez vonatkozik azokra – az Adattár közhitelességének megőrzését szolgáló – hivatalból indított eljárásokra is, ahol a hatóságoknak a korlátozások felülvizsgálata során kell döntést hozniuk. Ügyfélként joggal kérhetik számon a megalapozott döntéshozattal, amelynek része, hogy a hatóságok az előírt korlátozások szakmai megalapozottságáról megfelelő indokolást adjanak. Ezen keresztül válik ugyanis érthetővé, hogy az ország különböző pontjain található erdőkben mit jelent a helyi viszonyokhoz való igazodás, miért van különbség a korlátozások között, akár az ugyanazon faj védelmére elrendelt korlátozások között is. Tudomásul kell venniük ugyanakkor, hogy a védett természeti területeken lévő, valamint a Natura 2000 hálózathoz tartozó erdőkben a természetvédelmi célú erdőgazdálkodást mindig az általánostól eltérő szabályok fogják meghatározni. Az Alkotmánybíróság döntése alapján az erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók érdekképviselői szerveinek is feladata, hogy segítsék e szemlélet elfogadását és elterjedését.
- Az erdőgazdálkodók a Natura 2000 hálózathoz tartozó erdők esetén a korlátozások miatt felmerülő költségek kompenzációja érdekében vissza nem térítendő támogatásban részesülhetnek, illetve ha indokolt, akkor az uniós joggal összhangban kezdeményezhetik adott erdő Natura 2000 hálózathoz való tartozásának felülvizsgálatát. A Natura 2000 területek támogatása területalapú támogatás, ezért amennyiben e területek nagyságát kívánják megváltoztatni, akkor ezzel a támogatáshoz figyelembe vehető terület nagysága és emiatt a támogatás összege is változik. Hangsúlyozandó, a Natura 2000 támogatás a hálózathoz tartozó erdő egész területének gondozásáért jár. Az állami és érdekképviselői szervek feladata, hogy erről minden érintett megfelelő tájékoztatást kapjon.
- Az erdőgazdálkodónak, ha a közérdekű korlátozás miatti rendeltetésből fakadóan kára vagy többletköltsége származik, akkor ezek megtérítésére jogosulttá válnak. Az irányadó szabályok

meghatározása a jogalkotó feladata, amiben a természetvédelmi törvény kártalanítási szabályai, és joggyakorlata iránymutató lehet. Ugyanakkor a károk és többletköltségek meghatározásakor nem lehet figyelmen kívül hagyni a jogszabályok szabta korlátokat, valamint a szakmai követelményeket sem.

Az Alkotmánybíróság határozata megerősítette, hogy a fenti jogok gyakorlásának biztosítása az erdőtulajdonosok, illetve az erdőgazdálkodók Alaptörvényből fakadó jogainak védelmét szolgálja. E jogok érvényesítésére különböző – a jogalkotó által meghatározott – eljárások keretei között kerülhet sor.

c) Az engedély helyett alkalmazott bejelentés az erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók felelősségének növekedését jelenti:

A természetvédelmi célú korlátozások engedélyekben való rögzítése az erdőtulajdonosok, illetve erdőgazdálkodók érdekében is áll, mert azok betartása esetén tevékenységük jogszerűvé válik. Emlékeztetni szeretnék arra, hogy a természetkárosító, vagy akár -veszélyeztető magatartások jogellenesek és végső esetben büncselekménynek minősülnek. Amikor a hatóságok az engedélyeken keresztül megfogalmazzák, hogy az erdőtulajdonos, erdőgazdálkodó hogyan köteles a természeti értékeket védeni, akkor azt is meghatározzák, hogy e magatartások, tevékenységek jogszerűek és a döntésért való felelősséget is magukra vállalják. Ezzel szemben, ha az erdőgazdálkodási tevékenységet az erdőgazdálkodó bejelentés után kezdi meg, akkor erre nem kerül sor. Előzetes hatósági kontroll hiányában önmaga dönt tevékenységéről, ebből eredően az esetleg téves jogértelmezése következményeit is saját magának kell viselnie. Azzal, hogy az Alkotmánybíróság továbbra is a természetvédelmi hatóság engedélyéhez köti védett természeti területen az erdőgazdálkodási tevékenység folytatását, ha arra vonatkozóan az erdőtvény, vagy a végrehajtási rendelete korlátozási időszakot állapít meg, lényegében az erdőgazdálkodókat is védi a téves jogértelmezésből származó büntetőjogi felelősségre vonással szemben. Feltéve természetesen, hogy az engedélyben rögzített korlátozásokat megtartják.

d) A természetvédelmi szempontok integrálása az erdőgazdálkodási tevékenységbe az erdőtulajdonos és az erdőgazdálkodó gazdasági érdeke is:

Az Alkotmánybíróság álláspontja nem hagyott kétséget afelől, hogy védett természeti értékeink megőrzése az erdőtulajdonos és erdőgazdálkodó kötelezettsége, egyben érdeke is. Megfelelő gazdálkodási mód megválasztásával az erdőből nem csak időszakos, hanem folyamatos jövedelem is biztosítható. Így, ha az erdővédelmi kötelezettségének az érintett eleget tesz, akkor ezért támogatásban részesülhet, vagy költségeinek megtérítésére igényt tarthat, ellenben az értékek károsítása és/vagy veszélyeztetése esetén e pénzügyi eszközökre nem számíthat.

Emlékeztetni szeretnék ugyanakkor mindenkit arra is, hogy a természetvédelmi hatóság a természetvédelmi törvény 44. § (3) bekezdése alapján köteles az erdőtulajdonost, illetve az erdőgazdálkodót eltiltani a védett állat- és növényfaj egyedét károsító, veszélyeztető vagy jogellenesen zavaró magatartástól. Továbbá, ha e tevékenységet az erdészeti hatóság engedélye alapján folytatják, akkor köteles az erdészeti hatóság hivatalbóli eljárását kezdeményezni, és az erdészeti hatóság pedig azt lefolytatni, valamint az általa korábban engedélyezett tevékenység folytatását az eljárás befejezéséig felfüggeszteni.

4.) Az állami erdővagyon kezelők jogai és kötelezettségei

Az Alkotmánybíróság fenntartotta a tarvágás kivételességét az állami tulajdonban álló erdőkben és ezzel újfent aláhúzta az állami tulajdon védelmi funkcióját. A védett természeti területek, illetve a Natura 2000 hálózathoz tartozó területeken található természeti értékek védelme ebből következően kettős, mert a jogszabályok és a hatóságok által meghatározott követelményeken túl az állam tulajdonosként is megjelenik. Vagyis aki az állami tulajdonú közös nemzeti örökség kezelését, hasznosítását végzi, az a tulajdonos állam által előírt követelményeket – így a Natura 2000 területek fenntartási terveit – is köteles betartani.

5.) A társadalmi szervezetek és a lakosság szerepe

Az Alkotmánybíróság döntése a társadalmi szervezeteket és lakosságot is köti: az erdőre mindenkinek vigyáznia kell. A 4/2019. (III. 7.) AB határozat alapján a természet passzív alany, melyet adott esetben a téves hatósági döntésekkel, mulasztásokkal szemben is védeni kell. Ennek érvényre juttatásában a társadalomnak, a természetszerető és erdőjáró egyéneknek és közösségeknek, a szakmai szervezeteknek kiemelkedő szerepe lehet. Számos eszköz áll erre rendelkezésre, és eljárási garanciák biztosítják, hogy ügyfélként vegyenek részt a közigazgatási eljárásokban, vagy a közigazgatási bíróság előtt peres félként lépjenek fel a mulasztó hatóságokkal szemben.

Ugyanakkor hangsúlyozandónak tartom, hogy **természeti (és kulturális) értékeink védelme hosszú távon akkor biztosítható, ha ennek szükségességében és módjában társadalmi egyetértés, közmegegyezés van.** Az Alaptörvény P) cikkére valamint az egészséges környezethez való jogra (Alaptörvény XX. cikkére) való tekintettel e konszenzus meglétét feltételezi az Alkotmánybíróság, amikor a honvédelmi és az árvízvédelmi rendeltetések elsődlegességének fenntartásáról rendelkezett. Kiemelte, hogy ezek a rendeltetések a természetvédelmi és a Natura 2000 rendeltetésű erdőkben a természetvédelmi célok elérését nem szükségszerűen teszik lehetetlenné, hiszen e célokkal szemben bármit tenni csak akkor lehet, ha az adott helyen az árvízvédelem, a honvédelem azt indokoltá, szükségszerűvé és elkerülhetetlenné teszi. **Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényből fakadó társadalmi elvárásként kezeli a természeti (kulturális) értékek védelmét.** Ahhoz, hogy ez a társadalmi elvárás irányadóvá váljon az erdőt érintő mindennapi döntések során, szükség van a szakmai és gazdasági érdekek képviselőit ellátó társadalmi szervezetek közötti párbeszédre, a különböző szakmai útmutatók közös kidolgozására. E szakmai anyagokra nem csak a már védetté nyilvánított növények és állatfajok védelme érdekében van szükség. Az elmúlt évtizedek tapasztalata az, hogy olyan növények tűnhetnek el szinte teljesen erdeinkből, amelyek nem oly régen még közönségesnek számítottak. Ilyen veszélynek ma több faj is ki van téve, különösen a gombák, amelyek eltűnése az egész erdő életképességét ronthatja. Az erdők és azok természeti értékeinek megőrzésében mindenkinek feladata van, annak, aki az erdőt tulajdonosként, vagy erdőgazdálkodóként kezeli, és annak is, aki „az erdők gyümölcseit” élvezzi. Ezért nem feledkezhetünk meg arról, hogy az erdőt a nemzet közös örökségének a részeként a nemzetnek kell megőriznie a felelős erdőkezeléssel és az erdei haszonvételek ökológiai korlátok között tartásával.

Budapest, 2020. augusztus 11.

Dr. Bándi Gyula
a Jövő Nemzedékek Szószólója